

BLIJDENSTEIN NIEUWS 21

JUNI 2008

Colofon

Bezoekadres	Pinetum Blijdenstein Van der Lindenlaan 125	
Postadres:	Postbus 49 1200 AA Hilversum	
Telefoon en faxnummer	035-6231123	
E-mail	info@pinetum.nl	
Bankrekening	45 11 81 565	
Openingstijden	maandag t/m vrijdag: 09.00 tot 16.00 uur en van 1 april t/m 31 oktober: ook op zaterdag en zondag: 12.30 tot 16.30 uur	
Toegangsprijzen	kinderen tot 12 jaar:	€ 1,00
	kinderen vanaf 12 jaar en volwassenen:	€ 2,50
Abonnementen	éénpersoons jaarkaart:	€ 15,00
	meerpersoonsjaarkaart:	€ 27,50
Dagelijks beheerder	vacature	
Blijdenstein Nieuws Redactie	Drs. J. de Jong (tel. 06 51611034) en Drs. M. Brouwers (tel. 035-6249830)	
Oplage	750 exemplaren	
Druk	Drukkerij Brügemann bv, Hilversum (tel. 035-6858782)	

Blijdenstein Nieuws is een uitgave van de Stichting Pinetum Blijdenstein en wordt gratis verspreid onder jaarkaarhouders, sponsors, bevriende stichtingen en botanische tuinen met een GNP-collectie.

Aan dit nummer werkten mee: A. Aptroot, F.H. August de Meijer, F. Bouman, P. Hoogenraad, H.T. Rasterhoff, J. Visser en F.R. Willink.

WERK IN UITVOERING 2008

In de eerste vijf maanden van dit jaar is er veel gebeurd in het Pinetum. En de ontwikkelingen gaan door.

Het voorjaar is gekomen en alle planten die in de kassen overwinterd hebben, staan weer op hun plaats in de tuin. De tuin ligt er weer prachtig bij. Dat gaat niet vanzelf. Ton Holsink, met Jan Maarten Visser als adviseur, en een aantal vrijwilligers, hebben weer veel werk verzet om dit te bereiken en zo te houden. Een groot compliment waard!

In april hebben wij Dr. André Aptroot mogen verwelkomen als wetenschappelijk beheerder voor de collectie. In dit Blijdenstein Nieuws vertelt hij meer over zichzelf en zijn onderzoeken op het gebied van verschillende plantensoorten.

De werving van een dagelijks beheerder voor de tuin is in gang. Wij verwachten die nog dit jaar aan te stellen.

In maart werden het Pinetum als geheel en de beheerderswoning van architect Hanrath definitief aangewezen als gemeentelijk monument. De restauratie van de beheerderswoning, die in de laatste jaren al was voorbereid, is in maart begonnen en wordt voor de zomer afgerond.

De bouwvergunning voor het bezoekerscentrum is op 22 mei door de gemeente afgegeven. De bouw begint in juni. Voor de zomer staat het er, en na de zomer worden de werkzaamheden voltooid. Dit jaar is al te ver gevorderd om er nog veel gebruik van te kunnen maken, maar in 2009 hebben wij het volledig ter beschikking. Lang verwacht en toch gekregen.

In april heeft de Stichting de bruikleenovereenkomst met de gemeente getekend voor het perceel tussen de grote kas en de gymnastiekzaal van het Roland Holst college. Dit stuk grond, dat wij voor onze kweek al niet meer zouden kunnen missen, hadden wij tijdelijk in bruikleen sinds 2005. Wij rekenen erop dat wij er nu voor lange tijd over kunnen beschikken.

Geheel zonder schade is 2008 tot nu toe niet verlopen. Een zware storm als die van januari 2007 is ons gelukkig bespaard gebleven, maar toch stormde het op 12 maart te hard voor de berk naast de beheerderswoning. Door een van de laatste stormvlagen die middag werd hij geveld en viel over de Van der Lindenlaan, die daardoor volledig werd

afgesloten. Onze monumentale tuinmuur, en ook de heg van onze overburen de familie Kalff, aan de andere kant van de weg, werden daarbij ernstig beschadigd.

In dit Blijdenstein Nieuws staan, naast stukken over diverse zaken die ook belangrijk of interessant zijn, weer ver-

schillende artikelen over de collectie en bijzondere planten uit de collectie. Zo hoort het ook. De collectie is de reden van bestaan voor het Pinetum en verdient een centrale plaats in Blijdenstein Nieuws.

Robbert Willink

VADERDAG ZONDAG 15 JUNI

Vaderdagconcert door de LEO - FANFARE (14.00 – 16.00 uur)

Het Pinetum is, door de intimiteit van de tuin met zijn fraaie decor van oprijzende en uitwaaiierende coniferen, een fantastische locatie voor muziekuivoeringen. Muziek tussen het groen

van het Pinetum: een heerlijke combinatie!

Daarom kent het Pinetum Blijdenstein een mooie traditie. Dat is het Vaderdagconcert door de LEO-fanfare. Een mooie traditie moet in ere worden gehouden. Dus ook dit jaar vindt weer op Vaderdag een concert plaats.

LEO-fanfare is een moderne fanfareband, die op hoog niveau een breed repertoire speelt van 'traditionele' fanfarewerken en swingende entertainment-muziek. De LEO-fanfare staat onder leiding van hun dirigent, de jonge zeer getalenteerde Bart Roobol. Het Pinetum Blijdenstein en de LEO-fanfare bieden u op Vaderdag, 15 juni 2008, van 14.00 – 16.00 uur een feestelijke, muzikale middag. Kom en geniet, onder het genot van een drankje, van het optreden van de LEO-fanfare.

“Rondleiding”

Aansluitend op het Vaderdagconcert vindt ook weer een rondleiding door de tuin plaats.

Het Pinetum is op Vaderdag geopend vanaf 12.30 uur.

Toegangspreis: kinderen tot 12 jaar: € 1,-; kinderen vanaf 12 jaar en volwassenen: €2,50; jaarkaarthouders: gratis.

Het concert is voor de bezoekers aan de tuin een gratis gebeurtenis.

Verkoop van kweekgoed: papavers en coniferen in de aanbieding.

Voor de liefhebbers is er op Vaderdag ook de mogelijkheid om voor de eigen tuin een mooie aankoop te doen. De gehele collectie en vooral de kweek

zijn nog eens een keer goed beoordeeld. Besloten is de collectie papavers te beëindigen, omdat deze te bewerkelijk is in onderhoud en niet zuiver in teelt te houden is. Dus alle papavers zijn door vrijwilligsters in kleine potten gezet voor de verkoop.

Daarnaast is de kweek van coniferen geselecteerd op soort en aantal. Veel kwekelingen hebben wij nu dus over. Zowel exotische exemplaren als ook de wel bekende. Maar allemaal mooi en gezond.

Al deze planten in potten worden nu te koop aangeboden bij het winkeltje en bij de kweekkassen. Voor heel lage prijzen.

RONDLEIDINGEN PINETUM BLIJDENSTEIN 2008

Ook dit jaar organiseren wij weer maandelijks een rondleiding door de tuin. U leert dan meer over het ontstaan van de tuin en over de bijzondere bomen in onze collectie. De rondleiding duurt ongeveer een uur. U hoeft zich niet van tevoren op te geven, en er zijn geen extra kosten aan verbonden.

zondag 15 juni 2008, na het vaderdagconcert, door Paulien Frieling

zondag 13 juli 2008, 14.00 uur, door Els Wacker-van Oostrom

zondag 10 augustus, 14.00 uur, door Paulien Frieling

**zondag 14 september, 14.00 uur, door Els Wacker-van Oostrom
(reserve: Pieter Hoogenraad)**

Adresgegevens

P.M.J Frieling (Paulien), Langgewenst 51, 1211 BA Hilversum,
tel. 035 6218526, p.frieling@chello.nl

E.Wacker-van Oostrom (Els), Pieter de Hooghlaan 2, 1213 BT Hilversum,
tel. 035 621 27 77, emwvo@yahoo.com

P.D Hoogenraad (Pieter), Centuurbaan 21, 1217 HM Hilversum,
tel. 035 621 98 21, pdhoogenraad@cs.com

F.Bouman (Ferry), Louise de Colignylaan 6, 2111 CV Aerdenhout,
tel. 023 524 49 52, bouman@science.uva.nl

EINDELIJK! WE GAAN BOUWEN!

De bouw van het bezoekerscentrum heeft maanden vertraging opgelopen. Dat komt doordat, in de tussentijd dat de eerste bouwaanvraag ingediend werd in 2004 en dat het nieuwe plan begin 2008 ingediend werd, het Bouwbesluit ons geheel nieuwe voorschriften oplegde waaraan de aanvraag en de constructie moeten voldoen. Met de hulp van de aannemer en de bouwtechnische adviseur is een geheel nieuwe bouwaanvraag met goede tekeningen opgesteld en in april inge-

diend. Ondertussen is de bouwplek wel bouwrijp gemaakt. Op 22 mei hebben we eindelijk, met prima medewerking van de afdeling Vergunningen, de bouwvergunning ontvangen en we gaan in juni bouwen. Het oorspronkelijke ontwerp is weinig veranderd. De verwachting is dat eind september het gebouw in gebruik genomen kan worden. We gaan er hard aan werken.

Frank August de Meijer

Wij stellen u voor

Sinds half april is Dr. André Aptroot aangesteld als wetenschappelijk collectiebeheerder van de tuin voor 1 dag per week. Hij stelt zich hieronder aan u voor.

Mijn interesse voor de natuur gaat terug tot mijn kinderjaren. Mijn ouders wandelden veel met me in de duinen, en ik raakte al snel geboeid door dingen uit de natuur die je kon verzamelen. Het begon met schelpen, maar al snel verzamelde ik ook de verschillende soorten dennenkegels. Mijn eerste boek over bomen ('Bomen en struiken in bos en veld') kreeg ik op mijn 10e verjaardag. Omdat er in de duinen maar een beperkt aantal soorten was aangeplant bezocht ik met mijn ouders ook andere plekken om nog meer

soorten te leren kennen, zoals het Pinetum Schovenhorst en Blijdenstein. Mijn interesse verschoof in mijn middelbare schooltijd geleidelijk naar mossen en korstmossen, maar de coniferen vergat ik nooit meer.

Tijdens mijn studie Biologie in Utrecht en mijn promotieonderzoek concentreerde ik me op korstmossen, en ik was in de gelegenheid om veel te reizen. Deze reizen brachten me o.a. naar vier van de vijf gebieden in de wereld met de meeste en meest bijzondere coniferen: Taiwan, Zuid-West China, Mexico en Nieuw Guinea. Uiteraard bekeek ik ook de soorten coniferen goed, al was het alleen maar om te weten waar de korstmossen op groeiden, en of ze aan bepaalde boomsoorten gebonden waren.

Na mijn promotie heb ik ruim tien jaar onderzoek gedaan op het Centraal Bureau voor Schimmelcultures, een onderzoeksinstelling van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen, dat eerst in Baarn zat en daarna op de Uithof in Utrecht.

In Baarn kwam ik vaak in het (door de Universiteit Utrecht afgestoten) Cantonspark, en in Utrecht in de botanische tuin. Voor beide tuinen deed ik wel eens kleine determinatie- of inventarisatieklusjes.

Tegenwoordig doe ik onderzoek vanuit een eigen adviesbureau. Ik heb microscopen en binoculairs staan, een uitgebreide bibliotheek en een klein (maar internationaal geregistreerd) herbarium. Ik doe veel zuiver wetenschappelijk onderzoek; ik heb meer dan 200 nieuwe soorten beschreven en veel daarvan heb ik ook zelf gevonden. Over dit onderzoek publiceer ik in vaktijdschriften maar ook wel in populaire literatuur. Daarnaast doe ik veel toegepast werk, meestal inventarisaties t.b.v. natuurbeheer of determinaties van door anderen verzameld materiaal.

De gymnospermencollectie van Blijdenstein is uniek en in ieder geval de grootste op het vasteland van Europa. Het is voor mij een uitdaging om alles goed gedetermineerd en gedocumenteerd te krijgen en om de variatie op peil te houden.

Doordat ik al vrij lang meeloop in het botanisch onderzoek, ken ik veel andere botanische tuinen (ook op andere continenten) en heb ik op veel van deze instituten al persoonlijke contacten. In mei was ik bijvoorbeeld (voor een ander project) twee weken op bezoek in de Royal Botanical Gardens Edinburgh, ook één van de grootste gymnospermencollecties, waar ik met alle specialisten gesproken heb.

DE OUDST LEVENDE BOOM TER WERELD!

De spar staat op een hoogte van 910 meter in de Zweedse provincie Dalarna. Zijn ongelooflijk lange levensduur heeft de boom volgens de wetenschappers voornamelijk te danken aan zijn techniek om zichzelf te klonen. De stammen van de Zweedse sparren hebben een levensduur van rond de 600 jaar, maar zodra de stam afsterft, komt er een nieuwe tevoorschijn uit hetzelfde wortelgestel. Op die manier heeft de boom een zeer lange levensloop.

Tot voor kort stond de Bristlecone-pine (*Pinus longaeva*) te boek als de oudst levende boom ter wereld. Deze den groeit in de White mountains in het

Wilt u dit jaar met Kerstmis echt iets bijzonders in huis halen, kies dan voor de gewone kerstboom (*Picea abies*). Recentelijk is de oudste boom ter wereld ontdekt. Het blijkt dus de gewone kerstboom te zijn, die wortel schoot na het einde van de laatste ijstijd. Het stuk van de 4 m hoge spar dat boven de grond uitsteekt, de eigenlijke boom dus, is helemaal niet zo oud, maar het wortelgestel van de boom groeit al 9.550 jaar, zo heeft een team van Zweedse wetenschappers geconstateerd.

westen van de VS. Het oudste exemplaar leeftijd 4733 jaar heeft zelfs een eigen naam gekregen: "Methuselah".

De Bristlecone-Pine is gedateerd door de ringen in de stam te tellen, maar bij de spar in Zweden is de radiokoolstofmethode gebruikt.

De recent gevonden "kerstboom" zal moeilijk te kloppen zijn, maar er zijn

indicaties dat sommige exemplaren van de zeldzame Huon Den (*Lagorostrobus franklini*) in Tasmanië (die ook overleeft door te klonen) mogelijk 10.000 jaar oud zijn. Het ziet er dus naar uit dat de oudste levende boom een conifeer blijft. Dat doet ons deugd.

Jan Maarten Visser

INVENTARISATIE VAN DE NAAKTZADIGEN VAN PINETUM BLIJDENSTEIN

Mijn eerste taak als wetenschappelijk collectiebeheerder is om de omvang en samenstelling van de collectie precies te bepalen. Omdat het zwaartepunt van Blijdenstein de naaktzadigen zijn, ben ik daarmee begonnen. Onder naaktzadigen versta ik hier de Coniferen (dennen, sparren, cypresen etc.) plus de Cycadeeen (Cycassen, *Macrozamia*'s etc.) en de *Chlamydospermen* (in Blijdenstein momenteel alleen *Ephedra*'s).

Ik heb de bestaande database geactualiseerd en de codes gemoderniseerd. Vervolgens zijn alle namen gecheckt tegen recente literatuur, ook de auteursnamen en de zogenaamde Rode Lijst-status. Allerlei andere gegevens heb ik wat logischer ingericht: zo maakt het uit of een plant in het wild is verzameld (en waar, wanneer en door wie) of uit een andere botanische tuin afkomstig is (ook

dan kan het indirect uit het wild komen etc.).

Vervolgens heb ik alle exemplaren in de tuin, de kassen en de kwekerij bekeken en de gegevens ingevoerd in de database. Als de determinatie twijfels oproep heb ik dat genoteerd en een aantal exemplaren heb ik al gede-termineerd. Ook heb ik van alle exemplaren die in de grond staan (niet die in potten) de plek ingemeten met een GPS. De bedoeling is dat er in de computer een kaart komt van Blijdenstein waarop je met deze gegevens de positie kan zien van een bepaald exemplaar, maar ook van bijvoorbeeld alle exemplaren van die soort, of van een bepaalde groep, of uit een bepaald land, of alle exemplaren ouder dan een bepaald jaar.

Toen alle exemplaren bekeken en ingevoerd waren, kon meteen geteld

worden hoeveel soorten Blijdenstein momenteel telt. In het onderstaande staatje wordt dit vergeleken met de totalen voor de hele wereld. Het is natuurlijk een momentopname; er gaan soms dingen dood, en op wereldschaal worden er nieuwe soorten beschreven of juist opgeheven etc.

Wat meteen opvalt is dat Blijdenstein meer dan de helft van alle coniferen ter wereld in bezit heeft, waaronder 62 die in de natuur op wereldschaal bedreigd zijn.

André Aptroot

groep	exemplaren	soorten	ernstig bedreigd (CR)	bedreigd (EN)	kwetsbaar (VU)	Rode Lijst
Cycadeeen Blijdenstein	164	62	5	5	14	24
Cycadeeen wereld		289	42	40	63	145
Chlamydospermen Blijdenstein	43	17				
Chlamydospermen wereld		75		1		1
Coniferen Blijdenstein	1500	310	9	13	40	62
Coniferen wereld		619	20	42	91	153
Totaal naaktzadigen Blijdenstein	1700	389	14	18	54	86
Totaal naaktzadigen wereld		983	62	82	154	298

HUGO DE VRIES-FONDS STEUNT PINETUM BLIJDENSTEIN

Nu dan eindelijk de wens in vervulling gaat om de bezoekers van het Pinetum te kunnen ontvangen in een echt bezoekerscentrum, kan ook een begin worden gemaakt met het realiseren van de ambitie om in het bezoekerscentrum een informatie-/documentatiecentrum Gymnospermen op te zetten.

Het Pinetum beschikt tot op heden niet over een eigen boekencollectie. Als eerste stap moet dus een basisbibliotheek worden opgebouwd op het gebied van de - door Stichting Nationale Plantencollectie erkende - specialisaties van het Pinetum: Coniferen, Cycadadeeën en Rhododendrons. Daarvoor zijn natuurlijk financiële middelen nodig. Financiële middelen die de mogelijkheden van de Stichting echter te boven gaan.

Maar zie: we kunnen u goed nieuws melden. Het bestuur van het Hugo de Vries-fonds onderkent het belang van het opzetten van een informatie-/documentatiecentrum. Het bestuur heeft onlangs besloten het Pinetum Blijdenstein een bijdrage van € 5000,- (!) toe te kennen ten behoeve van het opbouwen van een basisbibliotheek. U begrijpt hoe blij wij zijn met deze genereuze bijdrage. Wij ervaren het als een grote steun aan onze inspanningen op het gebied van collectiebeheer, educatie en duurzaamheid door bescherming van bedreigde soorten. Vanaf deze plaats gaat onze grote dank uit naar het bestuur van het Hugo de Vries-fonds.

Harm Rasterhoff

RIET SCHOUTEN IN HET VOETLICHT

Een kordaat optredende vrijwilligster. Klein van stuk, maar groot in prestaties, en wel van het goede naaldhout gesneden. Ze weet heel goed hoe het er in het winkeltje toegaat. Zij is de vraagbaak voor de verkooporganisatie en de andere vrijwilligsters. Al meer dan 3 jaren werkte ze als vrijwilligster met Nico Schellevis samen om het bezoekerswinkeltje open te houden.

Samen met Sanne Botje en Paulien Frieling. Een drie-vrouwschap, dat staat als een hakblok. Iedere zondag hebben zij de afgelopen jaren de poort voor bezoekers open gehouden. Ook zonder de beheerder. Nu al 4 ½ jaar lang. Bravo!

We zijn moeilijke en onzekere tijden doorgegaan. Maar aan hen hebben wij

te danken dat de bezoekers iedere zondag toch een warme ontvangst kregen en een bakkie of een sapje. Zonder iets te merken van de reorganisatie. Riet organiseerde het dus wel zelf en deed de inkopen. Vuile was even mee naar huis. Een Japanner of Duitser werd ook welkom geheten. Op basis van haar ervaring en kennis zijn we nu in 2008 met een ploeg van 25 vrijwilligers aan een nieuwe start begonnen voor het bezoekerscentrum en de werkzaamheden in de winkel en in de tuin. Riet, dank voor je inzet.

Frank

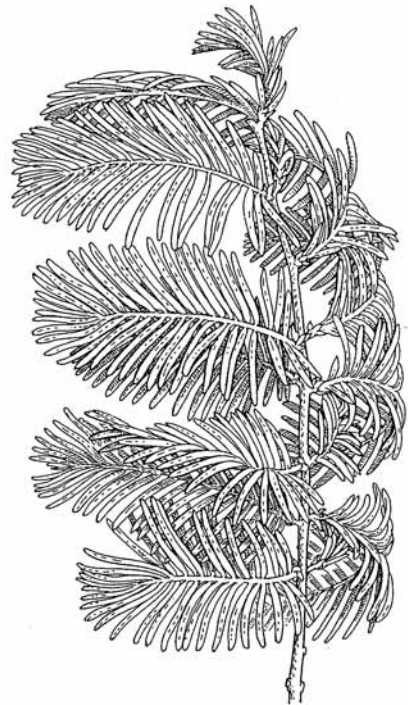
DE CHINESE WATERCIPRES 'EEN LEVEND FOSSIEL'

Veel coniferen en cycaspalmen zijn endemisch, soorten met een zeer beperkte geografische verspreiding. Door menselijke invloed wordt hun habitat vaak bedreigd en hebben ze een beschermde status gekregen. De Chinese watercipres is een voorbeeld van zo'n endemisch. De soort wordt wel 'een levend fossiel' genoemd omdat de fossiele resten bekend waren vóór de soort in het wild werd ontdekt.

De Chinese watercipres, in het Latijn *Metasequoia glyptostroboides*, is een zeer zeldzame boomsoort uit het plantenrijk. Fossiele resten uit het Laat Krijt tot Pliocene (ca 70 tot 5 miljoen jaar geleden) zijn vanaf 1828 onder verschillende namen in de literatuur beschreven. De fossielen zijn afkomstig van afzettingen op het noordelijk halfrond en zijn gevonden in Noord-Amerika, Groenland, Noord-Europa, Siberië en Oost-Azië. Het was de Japanse paleobotanicus Shigeru Miki, die in 1941 bij bestudering van Japanse fossielen onderkende dat deze soort, ondermeer door de tegenoverstaande naalden, duidelijk afweek van fossielen van verwante *Sequoia*'s en hier de huidige geslachtsnaam *Metasequoia* aan gaf.

In datzelfde jaar vond de Chinese bosbouwer T. Kan in de omgeving van een ontoegankelijke vallei bij het gehucht Mo-tao-chi (Modaoqi) in het oosten van de provincie Szechwan (Sichuan) een paar onbekende coniferen. Na een serie van gebeurtenissen kwam wat

materiaal terecht bij professor W.C. Chang van de Nationale Centrale Universiteit. Chang dacht aanvankelijk aan de Chinese moerascipres (*Glyptostrobus*), maar twijfelde aan de juiste determinatie en liet in 1946 vers materiaal verzamelen. Samen met de dendroloog dr. H.H. Hu uit Peking (Beijing), die bekend was met Miki's publicatie, kwam hij tot de conclusie dat het een nieuwe soort betrof. Het Arnold Arboretum (Massachusetts, USA) stelde geld beschikbaar voor een

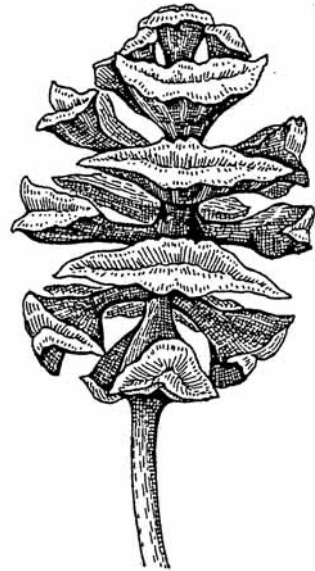

nieuwe expeditie en verzamelde zaden vonden hun weg naar verschillende botanische tuinen. In Nederland staan de oudste exemplaren van de Chinese watercipres in de Amsterdamse Hortus Botanicus en het Pinetum Blijdenstein. Ze zijn gekweekt uit zaad dat in 1947 werd verdeeld op een dendrologisch congres in Amsterdam. In 1948 trokken verschillende expedities naar de afgelegen vallei om de plant in zijn biotoop te bestuderen. In 1949 valt het bamboegordijn en isoleert China zich decennialang van de buitenwereld.

De huidige populatie komt voor in een gebied van ongeveer 300 vierkante mijl, telt ongeveer 1000 exemplaren en is sinds 1965 door de Chinese overheid beschermd. De boom groeit solitair op een hoogte tussen de 700 en 1300 meter boven zeeniveau, kan meestal 3 meter worden en een stamomtrek tot 7 meter halen. De stambasis is breeduitlopend met wortellijsten en typische holtes.

Hoewel de *Metasequoia* tot de groep van de naaldbomen (coniferen) behoort is de aanduiding naaldboom eigenlijk niet gepast. Naalden zijn een ecologische aanpassing van wintergroene soorten die hun bladeren moeten beschermen tegen verdroging in de winter als de boom door de lage bodemtemperatuur niet in staat is het door verdamping verloren vocht aan te vullen (winterdroogte). De Chinese watercipres is bladverliezend. De bladeren blijven daardoor zacht en frisgroen. Ze verkleuren in de herfst

koperrood, voor ze in de vorm van twijgjes afvallen. De soort is éénhuizig, d.w.z. dat de mannelijke en vrouwelijke bloeiwijzen aan dezelfde boom zitten.

De kegeltjes zijn vrij klein, hangend, langgesteeld met ongeveer 24 kruiswijs tegenoverstaande schubben. De zaden zijn gevleugeld en ongeveer 6 mm lang. De Chinese watercipres is nu te koop bij de betere boomkwekerijen en groeit in vele parken en tuinen.

De *Metasequoia* is nauw verwant met de Amerikaanse geslachten *Sequoia* (de redwoods van de Noord-Amerikaanse westkust), *Sequoiadendron* (mammoetboom of big tree van de Sierra Nevada in California) en *Taxodium* (de moerascipres van de kustmoerassen in Florida).

Ferry Bouman

PAASEIEREN ZOEKEN

Daar hadden we niet op gerekend. Een witte Pasen! Het Pinetum is op 24 maart in een prachtige winterse tooi. Oprijzende, met sneeuw bedekte, coniferen. Witte pracht in plaats van ontlukend groen. De winter, verdreven uit zijn eigen seizoen, besprong onverwachts de lente. Paniek! Paaseieren zoeken in de sneeuw? Neen, dat zou niets worden. Zouden we dan het traditionele 'Paaseieren Zoeken' moeten afblazen? Een alternatief plan: we houden een groot sneeuwballengevecht en een sneeuwpop-wedstrijd.

Het was niet nodig. De sneeuw smolt voorspoedig. De tuin onderging een metamorfose van verstild wit naar glanzend groen. De poort kon open. En zie, daar kwamen ze. De bezoekers. Jong en oud! Ook dit jaar weer een paar honderd. Als bij toverslag spron-

gen jonge paashaasjes uit het groen tevoorschijn. Onvermoeibaar huppelend verstopten ze honderden paaseieren: achter stammetjes, op takken, op en achter bladeren. Al even onvermoeibaar werden ze door de kinderen gezocht en triomfantelijk geraapt. Blauwig van de kou, ruilden ze trots hun mandjes met eieren voor een lekkere surprise, terwijl de volwassenen zich geanimeerd verwarmden met de heerlijke glühwein.

Dankzij onze vrijwilligers, onze paashaasjes en onze bezoekers, ontwaakte het Pinetum uit zijn winterslaap. De slaperige wintertuin veranderde weer in een gezellige, levendige lentetuin. Het nieuwe seizoen is begonnen!

Harm Rasterhoff

PINETUM BLIJDENSTEIN EN BEHEERDERWONING OP MONUMENTENLIJST.

De gemeente Hilversum profileert zich als stad van jonge monumenten. Als uitvloeisel daarvan gaat de gemeente in de komende jaren niet minder dan 700 nieuwe gemeentelijke monumenten aanwijzen. Daartoe behoren ook het Pinetum Blijdenstein en de beheerderwoning.

Dat gebouwen worden aangewezen als monument is iets waar we al lang aan gewend zijn. Het aanwijzen van tuinen en parken als monument is echter iets nieuws. Het Rijk is daar nog niet zo lang geleden mee begonnen. Zo hebben bijvoorbeeld de tuinen van Mien Ruys in Dedemsvaart de status van rijksmonument. De Peerlkamplaan (ook wel het Boombergpark genoemd) werd onlangs door Hilversum aangewezen als gemeentelijk monument. Die eer valt dus ook het Pinetum te beurt. De aanwijzing betekent een extra bescherming van onze unieke tuin, die in 1909 door tuinarchitect H. Copijn werd ontworpen.

Niet alleen het Pinetum maar ook de beheerderwoning en de muur om het Pinetum hebben de monumentenstatus. De woning werd in 1903 gebouwd naar een ontwerp van architect J. W. Hanrath (1867-1932). Hij was bedoeld voor de particuliere secretaris van B.W. Blijdenstein, de eigenaar van het landgoed Vogelenzang en stichter van het Pinetum. De secretaris heeft er echter nooit in gewoond, want na het gereed-

komen van de woning nam de hoofd-tuinman van Vogelenzang er zijn intrek. Tot voor kort woonde er Nico Schellevis. Het is de bedoeling dat ook zijn opvolger de bewoner wordt van dit gemeentelijke monument.

Architect Hanrath heeft in Hilversum een omvangrijk oeuvre gerealiseerd. Veel monumentale villa's zijn door hem ontworpen, maar ook de Godelineschool aan de Mozartlaan. Zijn vroegere woonhuis, d'Olijftak, staat aan de Rossinilaan 4. De beheerderwoning is gebouwd in een zakelijke, vroeg-20e-eeuwse overgangsstijl. De gemeente wijst, als reden voor de plaatsing op de monumentenlijst, op het cultuurhistorische en architectuur-

historische belang van het gebouw. Daarnaast vormt de dienstwoning een onlosmakelijk onderdeel van het Pinetum. Het bestuur van de Stichting Pinetum Blijdenstein is trots op het bezit van drie monumenten. Dat is een extra stimulans om deze zo veel als mogelijk in de oorspronkelijke staat te bewaren.

Pieter Hoogenraad

OPROEP VOOR NIEUWE DONATEURS

U ontvangt het Pintum Blijdenstein Nieuws omdat u reeds donateur bent. Maar natuurlijk hebt u vrienden of kennissen die even enthousiast kunnen worden over het Pinetum Blijdenstein als u bent. Verras ze daarom met een jaarkaart als cadeau van u.

Vul deze bon in en verstuur dit in een gefrankeerde enveloppe met uw gegevens naar:

Pinetum Blijdenstein
Postbus 49, 1200 AA Hilversum.

Hartelijk dank voor uw initiatief!

PINETUM BLIJDENSTEIN

's wereld meest complete coniferencollectie nodigt U uit om jaarkaarthouder te worden en het daarmee te ondersteunen bij het behoud van uitstervende coniferen

- eenpersoonskaart € 15,00
- meerpersonenkaart € 27,50

Naam

Adres

PC Plaats

Telefoonnr

E-mail adres

Aangeboden door:

Naam:

Adres:

Plaats:

STICHTING PINETUM BLIJDENSTEIN

Bestuur

Drs. F.R. Willink (voorzitter)
H.T. Rasterhoff (secretaris)
F.N.W.M. Maréchal (penningmeester)
Dr. F. Bouman
Mr. P.D. Hoogenraad
Ir. F.H. August de Meijer

Wetenschappelijk collectie beheerder

Dr. A. Aptroot

Beheerder

vacature

Medewerkers

A.J.M. Holsink

Met uw jaarkaart steunt u het Pinetum en heeft u gratis toegang tot het Pinetum. Uw jaarkaart biedt u nog een aantal voordelen. Tot 31 december 2008 heeft ook gratis toegang tot:

de Hortus Botanicus in Amsterdam
de Hortus Botanicus in Leiden
de Botanische tuinen van Wageningen (de Drijen en Arboretum Belmonte)
het Arboretum Poort-Bulten in de Lutte, gemeente Losser
de Botanische tuin Radboud in Nijmegen (na afspraak)
de Botanische tuin van de TU Delft.

Zie voor informatie over de tuinen [www. nationale-plantencollectie.nl](http://www.nationale-plantencollectie.nl)